

INFORMACIJA

O SASTANKU SOCIJALNIH PARTNERA ODRŽANOM RADI USAGLAŠAVANJA SPORNIH ODREDBA PRIJEDLOGA ZAKONA O RADU

Vlada Federacije BiH je na svojoj 68. sjednici koja je održana 14.11.2012. godine utvrdila Prijedlog zakona o radu, s tim da će ovaj tekst biti razmotren na Ekonomsko socijalnom vijeću Federacije BiH.

Ekonomsko socijalno vijeće je na sjednici od 28.11. 2012. obvezalo delegacije socijalnih partnera da još jednom pokušaju usaglasiti stavove u svezi nekih spornih primjedbi na tekst Zakona i u tom cilju je 17.12.2012. godine održan sastanak socijalnih partnera kojem je predsjedavao Federalni ministar rada i socijalne politike Vjekoslav Čamber.

Predstavnici delegacije Sindikata dali su primjedbu na sam tekst Prijedloga zakona oko kojeg bi se socijalni partneri trebali ovom prilikom usaglašavati. Naime, prigovorili su zbog činjenice da tekst Nacrta zakona o radu koji je dostavljen od strane resornog ministarstva Savezu samostalnih sindikata BiH dana 05.09.2012.godine i pripremljen nakon javne rasprave i pribavljenih mišljenja Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva financija i Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU, nije istovjetan tekstu koji je upućen Vladi Federacije BiH, radi utvrđivanja Prijedloga.

Predstavnici delegacije Sindikata iznijeli su mišljenje da se ovakvim postupanjem odstupilo od ranije dogovorenih i usaglašenih primjedbi, za koje smatraju da su se trebale ugraditi, te da se tekst Nacrta nije trebao mijenjati.

Predstavnici delegacije Vlade FBiH pojasnili su da Vlada FBiH zadržava pravo da mijenja tekst propisa sve do utvrđivanja Prijedloga koji će ići u parlamentarnu proceduru, ukoliko uoči nedostatke ili potrebu za poboljšanje odredaba, te da Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo financija i Ured za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU daju mišljenje. Mišljenje Federalnog ministarstva financija sukladno Poslovniku o radu Vlade FBiH odnosi se samo na financijska sredstva potrebna za izvršenje propisa, Federalnog ministarstva pravde odnosi se samo na kaznene odredbe i odredbe koje se odnose na organizaciju organa uprave i drugih tijela, dok mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU odnosi se na ustavni temelj, usklađenost sa propisima EU i metodološku jedinstvenost izrade. Takođe, pojašnjeno je i da izmjene i dopune koje su i urađene ne predstavljaju pitanja iz nadležnosti ovih organa niti su bitni sa aspekta datih mišljenja.

Predstavnici delegacije Poslodavaca podsjetili su na ranije održani sastanak u Uredu ministra Vjekoslava Čambersa radi usaglašavanja stavova socijalnih partnera, kojom prilikom je dogovoreno da se usvoje primjedbe koje su prihvaćene od oba socijalna partnera, a u pogledu ostalih, neusaglašenih primjedbi, da resorno ministarstvo procjeni i odluči o usvajanju istih. Takođe su iznijeli stav da o odredbama koje nisu usaglašene i koje su sporne bilo kojem od socijalnih partnera treba u krajnjem slučaju prepustiti odlučivanju u Parlamentu FBiH, obzirom da zastupnici imaju mogućnost davati amandmane na propis ukoliko to budu smatrali neophodnim, a Zakon mora ići u daljnju proceduru bez obzira da li se socijalni partneri usaglasili.

Predstavnici Sindikata istakli su da u ovom momentu, smatraju krucijalnim usaglašavanje članka 182. Prijedloga zakona o radu od kojeg ovise i neke druge njihove primjedbe, te da dalje usuglašavanje može nastaviti tek nakon što se postigne dogovor o ovom članku.

U pogledu članka 182. predstavnici Sindikata su predložili da isti glasi:

(1)Važeći kolektivni ugovori moraju se uskladiti sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2)Ukoliko kolektivni ugovori ne budu usklađeni u roku iz stavka 1. ovog članka, prestaje primjena odredbi suprotnih ovom zakonu.

Predstavnici poslodavaca nisu bili suglasni sa prijedlogom Sindikata, te njihov prijedlog za članak 182. glasi:

(1)Važeći kolektivni ugovori moraju se uskladiti sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(2)Ukoliko kolektivni ugovori ne budu usklađeni u roku iz stavka 1. ovog članka, prestaje njihova primjena.

Ovakav prijedlog predstavnici Poslodavaca su obrazložili činjenicom da su neki kolektivni ugovori sklopljeni na neodređeno vrijeme kao što je Opći kolektivni ugovor za teritoriju Federacije BiH, bez propisanih uvjeta i rokova za njihovo otkazivanje premda to važeći Zakon o radu izričito zahtjeva. Opći kolektivni ugovor za teritoriju Federacije BiH potpisan je u potpuno drugačijim gospodarskim okolnostima, dok je trenutna situacija znatno izmjenjena, tako da postojeće rješenje onemogućava otkazivanje kolektivnog ugovora bez suglasnosti jednog od socijalnih partnera. Shodno navedenom, prijedlog odredbe predviđen u Nacrtu zakona o radu, upućenom Vladi Federacije BiH radi utvrđivanja Prijedloga, od strane resornog ministarstva, predstavnici Poslodavaca smatraju prihvatljivim jer rješava problematiku nemogućnosti otkazivanja kolektivnih ugovora koji uništavaju privredu. Takođe smatraju da je ponuđeno rješenje u skladu sa Konvencijom o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje koja proklamuje dobrovoljnost kolektivnog pregovaranja sa mogućnošću sklapanja kolektivnih ugovora na određeno ili neodređeno vrijeme, uz reguliranje postupka otkaza ili izmjena, a što je praksa u regionu. Ističu da bi eventualno prihvatili da rok iz stavka 1. navedenog članka, za usklađivanje važećih kolektivnih ugovora sa zakonom umjesto šest mjeseci bude godina dana od dana stupanja na snagu zakona.

Predstavnici Sindikata su izrazili oprečan stav ističući da stanje u Bosni i Hercegovini svakako nije identično uvjetima u regionu, pa se u tom kontekstu ne mogu upoređivati i uzimati kao uzor pojedini elementi, a ignorirati ostali. Smatraju da se u svakom slučaju nije trebalo postupati na način da se višegodišnje mukotrпно usaglašavanje i rad socijalnih partnera zanemari, te da je Vladi Federacije BiH i u parlamentarnu proceduru trebao biti upućen tekst Nacrta zakona o radu u neizmjenjenoj verziji dostavljenoj Sindikatu 05.09.2012.godine, koji je po mišljenju Sindikata bio zadovoljavajući. Takođe, izražena je sumnja općenito u mogućnost da se Zakonom o radu derogiraju kolektivni ugovori, te naglašena potreba da se radnicima garantiraju osnovne plaće koje će prestankom važenja kolektivnih ugovora biti dovedene u pitanje. Stav Sindikata je da se neće upuštati u raspravu i usaglašavanje primjedbi na druge članke, dok se ne riješi sporni članak 182., obzirom da su pojedine primjedbe upravo vezane za navedeni članak.

Predstavници Vlade FBiH pojasnili su razloge izmjene spornog članka 182., koju su zahtjevali širi gospodarski interesi, opterećeni budžeti zbog višemilionskih tužbi, kao i brojni zahtjevi i inicijative izražene i tokom javne rasprave i pojedinačno upućeni resornom ministarstvu.

Kako je nakon rasprave bilo očigledno da se socijalni partneri nisu mogli usaglasiti po pitanju formulacije članka 182. koji se odnosi na prestanak važenja sklopljenih kolektivnih ugovora, uvažavajući težinu i ozbiljnost odredbe, Federalni ministar je informirao prisutne da će obaviti konsultacije sa Premijerom Federacije BiH.

Nakon obavljenih konsultacija sa Premijerom Federacije, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike pripremio je novi tekst članka 182. Prijedloga zakona o radu, kao kompromisno i prihvatljivo rješenje za sve socijalne partnere i još jednom razmotrilo sve primjedbe i prijedloge socijalnih partnera na tekst Prijedloga zakona, te ocijenilo da se neke od dostavljenih primjedbi mogu prihvatiti.

Prijedlog novog članka 182.

„Članak 182.

(1) Važeći kolektivni ugovori moraju se uskladiti sa ovim zakonom u roku od jedne godine od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Ukoliko kolektivni ugovori ne budu usklađeni u roku iz stava 1. ovog članka prestaje njihova primjena, osim odredaba kojima se uređuju plaće“.

Na sastanku sa Premijerom Vlade FBiH koji je održan 23.01.2013. godine. delegacijama socijalnih partnera uručen je tekst prijedloga članka 182. i izvještaj o realizaciji zaključka Ekonomsko socijalnog vijeća u svezi Prijedloga zakona o radu i primjedbi socijalnih partnera u kojem se navodi koje primjedbe su ocijenjene prihvatljivim a koje se nisu mogle prihvatiti uz odgovarajuće obrazloženje za neprihvatanje.

Predloženo rješenje članka 182. Premijer Vlade Federacije BiH je ocijenio kompromisnim, korektnim i prihvatljivim ali su delegacije sindikata i poslodavaca zatražile da obave dodatne konzultacije i nakon toga usaglase svoje stavove.

Aktom Federalnog ministarstva broj 03-02/1-1122/11 od 06.03.2013. godine zatraženo je od Saveza samostalnih sindikata i Udruženja poslodavaca u Federaciji BiH izjašnjenje o ponuđenom tekstu članka 182. te ostavljen rok za dostavljanje izjašnjenja uz napomenu da, ukoliko se u ostavljenom roku ne izjasne, smatraće se da su sa predloženim rješenjem suglasni.

Savez samostalnih sindikata BiH je obavijestio Federalno ministarstvo da će dostaviti izjašnjenje nakon održavanja zakazane sjednice Glavnog odbora.

Obzirom da se socijalni partneri nisu ni nakon ostavljenog roka izjasnili o predloženom članku 182. a rješenje tog pitanja je bilo uvjet za nastavak usaglašavanja ostalih spornih pitanja, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike pripremio je Prijedlog zaključka Vlade Federacije BiH o doradi Prijedloga zakona o radu sa precizno navedenim intervencijama u tekstu Prijedloga zakona o radu i dostavilo ga Vladi Federacije BiH 09.05.2013. radi donošenja.